

ALI SO MLADINSKE KNJIŽNICE POTREBNE ?

Pred meseci so bile v Ljubljani, Celju in Mariboru konference, na katerih je bilo govora o mladinskem knjižničarstvu. O vprašanjih torej, ki jih srečujemo pri vsakdanjem delu z mladino v vseh večjih ljudskih knjižnicah. Tu mislimo predvsem mladino od 10. pa do 16. ali 18. leta starostu. Gotovo je potrebno proučevati in reševati tudi problematiko okoli vzgoje naših najmlajših, vendar kot se je prav na teh konferencah pokazalo - najbolj pereče je pač delo z mladino v zgoraj navedeni starosti.

Kadar govorimo o vzgoji mladine in o vlogi, ki naj bi jo v tej vzgoji imelo naše knjižničarstvo, je treba to vprašanje obravnavati kompleksno, saj uspehi ali neuspehi dela z mladino v naših knjižnicah nikakor niso samo naši uspehi ali neuspehi. Oblikovanje mladega človeka je odvisno od mnogih in najrazličnejših komponent, v katerih pa ima dobra ali slaba knjiga pač zelo važen delež. Dolžnost naših knjižnic oziroma knjižničarjev pa je, da ta delež v pozitivnem smislu kar se da stopnjujejo in poglobijo.

Prav v teh svojih prizadevanjih pa naletimo knjižničarji iz vseh večjih knjižnic na resne zapreke, ki so predvsem v ureditvi knjižnic in pa v pomanjkanju prostora.

Za uspešno delo je nujno ustvariti intimnejši stik z mladimi bralci; položaj v vseh ljudskih knjižnicah je približno enak: čedalje bolj so natrpane in, kot kažejo statistike, je odstotek mladih bralcev čedalje višji. V mešanici odraslih in mladih pa se knjižničar že tehnično ne more posvetiti mlajšemu bralcu, za katerega je gotovo bolj odgovoren.

Dalje: praksa v naših knjižnicah jo, da neko število knjig postavljamo na pult za svobodno izbiro. Običajno je mladinska literatura ločena od knjig za starejše, vendar ta način posebno pri mladih ljudeh ni primeren, saj ustvarja v njih manjvrednostni kompleks in naravno željo po knjigah "za večje". Saj je znano, da so mlajši radi vedno nekoliko starejši.

Tako bo torej prej ali slej treba v večjih mestih urediti mladinske knjižnice ali vsaj oddelke kot prehod med pionirskimi knjižnicami in knjižnicami za odrasle. Kakšna naj bo taka knjižnica ali oddelek ? Kaj si obetamo od tega ?

Predvsem mislimo na ureditev s svobodnim pristopom, ki naj bi odpravil vse za mladino neprijetno formalnosti in ustvaril intimnejše, bolj domačno vzdušje, V takem oddelku naj bi bila zbrana vsa literatura primerna mladini do 16. leta. Važno se nam zdi poudariti, da bi morala biti taka zbirka urejena širokogrudno, da bi torej bile v njej dobre pa tudi nekoliko slabše knjige. Ne bilo bi namreč prav, če bi bralcem odtegovali Mayevega Winetoua ali kakega junaka pustolovskega romana, če si ga želi. Tako bi mladega bralca samo odvrnili od njegove knjižnice. Dolžnost knjižničarja v taki knjižnici naj bi bila, da bi na razumen, takten način premagal slabšo knjigo in uveljavil boljšo. V taki knjižnici pa bi seveda nenavadno zrasla vloga in pomen knjižničarja: njegova ljubezen do mladine, njegova izobrazba, tankočutnost, neprisiljena prisotnost in velika, zelo velika potrpežljivost.

K smotrnemu delu z mladino pa bi nam lahko v večji meri pomagale tudi šolske knjižnice, ki bi prevzele popolno oskrbo dijaštva z obveznim čtivom. Z majhno preureditvijo šolskih knjižnic na knjižnice z izključno obveznim čtivom bi ustregli tako nam knjižničarjem kot dijakom, ki begajo od knjižnice do knjižnice, da bi našli izvod predpisanega dela.

Lahko da bi taka mladinska knjižnica, kot smo si jo zamislili, kdaj pa kdaj doživela neuspeh; mogoče je, da bo knjižničar v svojem plemenitem prizadevanju tu in tam razočaran, vendar pa mislim, da bodo taki primeri osamljeni in nepomembni, če jih bomo tehtali z uspehi. Vsekakor pa bo treba v mladinskem knjižničarstvu preiti od lepih besed k lepim dejanjem, sicer se nam lahko zgodi, da bomo zamudili preveč mladih, dobre knjige željnih generacij.

Zdenka Smole